

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.
TELEFON: 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kispagyzók, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lei pótdíj ellenében kapják. ☞

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:
TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Jegyzetek az E. G. E. magyarországi tanulmányutjáról.

Közli: Szász Ferenc (Pusztakamarási).

Mezőhegyes, 1929 március 20.

Mezőhegyest bátran nevezhetjük a magyar földmivelés illetve állattenyésztés Mekkájának — hova azonban nemcsak magyarok járnak zarándok utra tanulni, hanem egész Európa, még a legmiveltebb Nyugat is*) — sőt más világrészek szakfériai is gyakran keresik fel.

Hogy mi tette Mezőhegyest azzá, ami csak másodsorban adja meg a választ a birtok nagy kiterjedése, földjének televényes, gyönyörű sík fekvése, mert az csak bázis melyre épített a magyar kormány áldozatkészsége, ügyességét, jól megválasztott szakfériainak tudása, szorgalma, ambíciója s mindezek együtt még a háborus csapásokat is leküzdötték úgy, hogy ma Mezőhegyes megint a régi: „Mélto régi nagy híréhez“.

A természet aludt még ottlétünkör — a jórészt hótalan kemény téltől agyonsanyaragott őszi vezetések csak épen, hogy megmozdultak, jelezve zöldülő árnyalattal, hogy élnek, a hatalmas őszi szántások csak til-tul páráltak amint jártunk az híres, szép mezőhegyesi fogatokon egyik kerületből a másikba a ménesintézeti és ménesbirtoki tiszték szives kalauzolása mellett. Délfelé már jó sarat dagasztottak a lovak, de a jó Noniusok meg Gidrának oda se néztek neki, csak repültek velünk egyik látni, nem is látni, hanem csodálni valótól a másikhoz, melyek mint egy szép mozikép első felvonása peregtek le rövid ottlétünkör alatt — a film többi felvonását csak megpróbáljuk elképzelni, ha ugyan ellehet, hogy milyen lehet ez a hatalmas mezőgazdasági üzem teljes kibontakozásában.

Hogy egy kis képet nyujtsak, közlöm, hogy a birtok kiterjedése 30,087 kat. hold. 1500 kat. hold akácerdővel, állandóan szántott terület cca 20.300 kat. hold, vetésforgón kívüli herefüvesek és legelők cca 6000 kat. hold. Az utak, árok, majorok, vasutak cca 2000 kat. holdat foglalnak el. Itt jesyatem meg, hogy az utak szélei bevannak ültetve vagy akác-, vagy jegenye-, vagy gyümölcsfával és egyik szép egyenes, széles utat százados szilfák szegélyezik.

* Ottlétünkör az olasz kormány kincstári ménesinek főinspektora is ott volt.

Főtermelvényei: buza (5000 h.), árpa (2000 h.), zab (1600 h.), tengeri (3400 h.), cukorrépa (2700 h.) és kender (1100 h.), ezenkívül a szántóföldi terület 32 %-án lucernát, mohartermel és mesterséges váltóréteket és legelőket tart fenn nagy állatállománya és a ménes el-látására.

A következőkben ismertetett állattenyésztésen kívül évente körülbelül 600 marhát, 3500 sertés és 700 ürt hízal.

A cukorrépatermést a Mezőhegyesi Cukoripar R.-T.-nak bérbeadott, naponta 14.000 q feldolgozásra képes mezőhegyesi cukorgyár és a birtok 8 szeszfordéje dolgozza fel, melyek évente 4620 hl. szeszt termelnek.

A kendertermést a birtok saját gyára dolgozza fel, évente 4000 q tilott kender és 3800 q kócot termel és ad el. A kendergyári pozdorját egy 500 HP-s gőzturbina és 150 HP-s stabilgép alakítja villamos energiává és ezt a birtok világitására, a malom és egyéb gépek meghajtására, valamint cséplésre használják fel.

Van ezenkívül a birtoknak saját téglagyára, malma, vágóhidja, fűrésztelepe, jéggyára és hullafeldolgozója, kötélverő és zsákszővő üzeme, 75 km. gőzüzemű iparvasutja, 92 km.-es élővizcsatornája, 70 állomásos távbeszélő berendezése, a talajmivelést pedig 9 kétlokomotivos gőzeke végzi.

Az állandó szegődményes cselédek és iparosok száma 2000, a 6 óra alkalmazott nyári munkások száma pedig meghaladja a 3000-t, az igavonást 360 igás- és kocsiló, 1800 jármoskőr és 100 bivaly szolgálja.

Egy számos állatra cca 2.1 (kettő egész egytized) mezőgazdaságilag mivelt terület esik. A termelés intenzitását már az a rengeteg trágyagazdaság is bizonyítja, ami a nagy átlagtermésekben jut kifejezésre.

Mezőhegyes világhírű lótenyésztése és rendkívül magasfoku szarvasmarha-, sertés- és juhtenyésztésével elsősorban a közcélt szolgálja, de azért jövedelmez is szépen. Egyszóval egy ideális *állami* mintagazdaság, mely a felbecsülhetetlen nemzetgazdasági hivatásának betöltése mellett mint gazdaság rentabilis, a szemnek, külszínnek is tetszetős, modern és *praktikus* formák között.

Lótenyésztés.

Mezőhegyesen van katonai lótenyésztés értve ezalatt a méneskari tiszték vezetése alatt lévő lótenyésztést és van gazdasági lótenyésztés.

A ménesintézeti lótenyésztés anyaga kis és nagy Nonius, kevés Gidrán és angol félvér. A Nonius vérvonalában a Nonius XXIX., N. XXXI. és N. XXXVI. dominál. A tiszta Noniusvéren kívül angol telivér is keveredett a tenyésztésbe és keveredik jelenleg is, de mindig olyan törzsek illetve mének jelennek meg, melyek erőszakosak, izmosak, dungásak, fejlettek, ergyok, hogy a Noniusok ezen előnyeiket el ne rontsák, csak vérét élénkítsék és küllemét — ha kell — tetszetősebbé tegyék. E téren a Furiszok játszották a legnagyobb szerepet s játszik ma is, de újabban egy Tank és egy Chanon nevű angol telivér utján új vérvonalak bevezetésével is kísérleteznek.

A kancák közül már sok leellett még decemberben, mert általában a korai elletést forszírozzák, hogy minél erősebben kerüljön a csikó a jövő télbe. Az elválasztás 6 hónapos korban történik, de akkorra már bőséges abrakot kap a csikó. A kancák teljesen szabadon járkálnak tágas istállóban és a mellettük lévő kifutókban, legfeljebb abrakoláskor kötik le. További felnevelése a csikóknak évjáratok és nemek szerint elkülönítve történik más és más majorokban. Nyáron legelőn vannak, de akkor is gondoskodnak arról, hogy elegendő takarmány legyen.

A rendes abrakoláson kívül, mely főleg zabból, továbbá proteindus lóbabból és földidő pogácsából áll — kapnak a csikók csontképző anyagul „Futor“ nevű mész- és foszfortartalmú készítményt.

A csikók rendkívül fejlettek, valósággal csodások.

Ugy télen mint nyáron jártatják is a csikókat, hogy izomzatuk, tüdejük fejlődjen. A gondoságnál, bőséges takarmányozásnál, jó bánásmódnál csak a szeretet nagyobb, amelyben részesülnek úgy a közvetlen felügyelő, gondozó személyzet, mint a tisztelt illetve tisztelgettesek részéről s olyan szelidek, hogy ha tudtak volna, beszélgethettünk is volna velük, mert egészen oda jöttek közibénk.

A csikók tenyésztésre való beosztásukig számtalan osztályozáson esnek át s végül a *kancacsikók* tenyésztésre való beosztásuk előtt le kell tegyék az „*érettség*“, ami bizony elég nehéz feladat, mert kellő előkészítés után 3

MINERVA

Biztosító r.-t.

Igazgatóság: Cluj-Kolozsvár, Regele Ferdinand (Ferenc József-út) 37. sz. Saját székházában.

Vezérképviseltek:

Kolozsvár, Nagyvárad, Temesvár, Marosvásárhely, Brassó, Szatmár és Arad.

Főképviseltek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Nagy-Szeben, Lugos, Zilah, Szászrégen, Dés, Gyulafehérvár és Beszterce.

Erdélyrészi képviselő:

Az Erdélyi Gazdasági Egyesületnél, Kolozsvár, Attila-utca 10. szám.

A társaság foglalkozik a biztosítás minden ágazatával. — Más társaságnál érvényben levő biztosításokat felelősség mellett olcsóbb díjjal átvész.

Képviseltek: Minden községben. Az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai díjkedvezményben részesülnek.

Allatbiztosítás! ☞ Minden gazdának kötelessége a „Minervánál“ biztosítani!

LOVAK, SZARVASMARHÁK és JUHOK

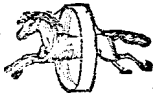
emésztésének emelésére

KWIZDA

félé
MARHATÁPPORT-I

használjon.

Nagy doboz ára 100 lei. Közép doboz ára 60 lei.

199

Ezen védjegy nélkül értéktelen utánzat. — Ha valahol nem kapható, szállításiáról gondoskodik a romániai főlerakat „GEA”-KRAYER R.-T. TIMISOARA, Nr. 51.

(három) nap alatt 350 (háromszázötven) kmt kell megtegyenek az u. n. „távhajtó” versenyen és utána 4-ik nap 35 kmt 3 perces tempóban.

Ellehet képzelni, hogy a kancák fenti módon való kipróbálása után ítélve mit követelhetnek a ménektől, melyeknek kipróbálása vadászversenyeken történik.

A szebbnél-szebb Nonius, Furiozo és Gidrán törzsmének megtekintése után a gazdasági lótenyésztés 3 drb. hatalmas, gyönyörű Nonius ménjét tekintettük meg.

A gazdasági lótenyésztés kanca-anyaga a jórészt Nonius jellegű gazdasági igáskancák. A csikók 6 hónapos korig anyjukkal járnak, választás után pedig évjárat és nem szerint külön neveltetnek ugyan úgy, mint fent leírtam.

A gazdasági lótenyésztés célja a gazdaság igás-lóállományának pótlása, továbbá a köztenyésztés részére méneket nevelni.

A Nonius tényleg a jövő lova, mert megállja a helyét úgy is mint igás, úgy is mint hátí, úgy is mint kocsiló, amellettszép és tetszetős. A régi kosorrot már alig látni. Az öregebb és selejtesebb kancákat arabiai szármánéval fedeztetik és kitűnő, erős öszvéreket állítanak elő.

Magyar gulya.

Mi erdélyi emberek érthető kíváncsisággal vártuk, hogy mikor érünk a magyar gulyához. Egyszer csak ott is voltunk. A mi szemünknek bizony szokatlan volt amit láttunk, mert mikor még nekünk is volt szép magyar gulyánk, hát másképpen tartottuk. Nem azt értem ez alatt, hogy jobban, csak azt, hogy *kényesebben*, több gondozással — de természetesen más céllal is, mert hiszen nemcsak borjut neveltünk, hanem fejtük is a teheneket — mások meg gyorsfejlővé tették. Ma már kicsuszott a föld alattunk is, a fehér gulya alól is itt Erdélyben. Mezőhegyesen igazi „gulyabeli” a tenyésztés, még az ellés, érve ez alatt nagyon ellős teheneket is csak legujabban részesítik télen egy kissé nagyobb figyelemben. Láttunk egynehányat bekötve az istállóba. A tehenek, a kis borjasok is, teljesen szabadon járnak kelnek a szabad istállóban és kifutóban — takarmányozáson és itatáson kívül más gondozásban nem részesülnek — takarmányuk jó széna és tengeriszár, de ez aztán erősen ki kell járjon, különösen a széna, mert általában jó conditionban voltak a tehének. A teheneket nem fejtik, „de a kísérletképpen fejt tehének jó tejelési eredményt szolgáltatott”, amint ezt az ismeretető füzet megjegyzi. Ugyanabban olvasom, hogy az üszök 2 1/2 éves korban 450—500 kg.-os élősullal kerülnek tenyésztésbe és, hogy a tenyész-tehének átlagos élősulya 606 kg. Gulyabeli tartás melletti ilyen eredmények előtt, szerény véleményem szerint, le kell venni a kalapot, amikor még azt is megjegyzi a leírás, hogy *abrak csak 1 éves korig jár*. Micsoda hatalmas csontozat, őserő, szív, tüdő,

szívósság kell ehhez az eredményhez, mert bizony rideg kosztal nem igen lehet „párnázni” a magyar marhát sem. Nem tartozik ide, de azért leírok egy érdekes beszélgetést, amelyet fenn a kiállításon fülem hallatára folytatott egymással 2 gulyás a XI számú istállóban. Azt beszélgették, hogy az ő marháiknak csak a polyva meg a tengeriszár és a széllébélt istálló járja mög egy-egy kis széna s inkább csak a nyári zsirból tesznek el télire is — a „siramarháknak”, pedig 2 bivalyos egész nap hordja a kosztot s még azonkívül a zsákból is kapnak bőven s hogy hát a csiramarha annyit eszik, hogy egészen tönkre teszi az országot. Szegény, jó öreg gulyások, az országot ugyan nem eszi meg a csiramarha, sőt épen ellenkezőleg sokat használ neki, hanem bizony sokat lehet gondolkozni azon, hogy mi lesz a szép fehér gulyákkal. Ez a kérdés azon fordul meg, hogy azért tartják, mert *akarják tartani*, vagy pedig azért, mert kifizeti magát, vagy pedig feltehetem így is a kérdést: „*mert csak az fizeti ki magát.*” Utóbbi esetben a ceruza beszél s bizony mondom, hogy még a zsákok is számításba jönnek — de számításba jön egyéb is amit a ti gulyáitoknál soha sem vettek számba, soha sem fejlesztettek s most már késő! Ezzel is több lesz egy magyar keserűséggel, egy magyar bánattal.

A mezőhegyesi gulya 4 törzsből áll, melyek Attila, Rákóczi, Páva, Hunyadi bikák származékai és fedeztetés ideje alatt minden csoportba más törzsből származó bikát osztanak be.

Eladásra cca 20—25 bika kerül évenként s bizony jó volna, ha Románia illetékes intéző körei akár Mezőhegyesről, akár más magyarországi magyar marhatenyésztésből az erőszakos és sok helyen indokotlan *simentalisítás* helyett importálnának nagyobb számú jó magyar bikát, csak hogy nem szabad ám szűkmarkunak lenni, mert a jó bikáért pénzt kell adni. Ezt, aki fenn volt a kiállításon Budapesten, tapasztalhatta is, mert nem egy bika kelt el 2000 Pengő körül — de voltak sokkal olcsóbbak is s például az 1000 Pengő körüli árakat a mi köztenyésztéseink is megbírnák — természetesen állami támogatás mellett.

Ne feledjük, hogy Erdélynek ma is egyik legjelentékenyebb exportcikke a fehér jármos-ökor s még sok ideig az fog maradni. — Tehát gondoskodniakellene igazi jó bikáról mert, — mint tudjuk, — itthon már sok bikanevelő gazdaság megszűnt.

Az idő rövidsége miatt csak az anyagulyát s 2 törzsbikát láthattunk — tehát már csak a kész fákat s apró hajtásaikat — a szopsborjukat. Nem tudom, többi társamnak is, de nekem nagyon belevésődött az emlékembe úgy a bikáknak mint néhány nagyon szép tehénnek a képe s mikor felmentünk a kiállításra, legelőször a magyar marháknak gyönyörködtem tovább.

(Folyt. köv.)

A görézott tengeri víztartalmának változása a törés idejétől tavaszig.

A tengeri gazdasági abraktakarmányaink között igen nagy jelentőséggel bír, még sem rendelkezünk olyan vizsgálatokkal, amelyek arról nyújtanak felvilágosítást, miként változik a görézott csövestengeri víztartalma a törés idejétől kezdve május hóig. A hazai irodalomban e kérdésre nézve csak Szilágyi Gyulától találunk adatokat, aki egy budapesti szeszgyárban meghatározta az egyes hónapokban beérkezett különböző tengeriküldemények víztartalmát. Ezek az adatok tehát nem nyújtanak arra nézve felvilágosítást, hogy egy és ugyanannak a tengerikészletnek, amely a nálunk szokásos görében van elhelyezve, az egyes hónapokban milyen a víztartalma? Hogy erre nézve tájékoztató adatokat nyerjünk, az 1926/1927., továbbá az 1927/1928. évben több gazdasággal karöltve,

a következő berendezéssel végeztünk vizsgálatokat. A görénak olyan helyéről, amely a külső behatásoknak (nap, szél, eső) nem volt tulságos mértékben kitéve, minden hónapban véteztett néhány szál csöves tengeriből álló minta, amely jól záró kis tejeskannában érkezett intézetünkbe. A kanna beérkezése után megmértük a csöveket, megállapítottuk a szem és csutka mennyiségének arányát, továbbá a szemek és a csutka víztartalmát.

Összesen 15 gazdaságból kaptunk ilyen módon két éven át tengeriküldeményeket.

Vizsgálati eredményeink feldolgozásánál a következő kérdésekre kerestünk választ:

a) Milyen nagy a tengeriszemek víztartalma az egyes hónapokban?

b) Miként változik a csutka víztartalma az egyes hónapokban?

c) Mutatkozik-e a szemek és a csutka víztartalmának változásánál valamilyen törvényszerűség?

d) Mi módon változik a szem és csutka aránya a beszáradás folyamán?

Kísérleteinkre a körülmények annyiban voltak igen kedvezőek, amennyiben az 1926/27. évi ősz meglehetősen nedves, az 1927/1928. évi ellenben elég száraz volt. Ez a körülmény annak megvizsgálását is lehetővé teszi, vajjon a törés idejében uralkodó klimatikus viszonyok milyen mértékig gyakorolnak befolyást a tengeri víztartalmára és amennyiben a nedves és száraz időben törött tengeri víztartalmában a különbség nagyobb lenne, változatlan marad-e az vagy pedig a tél folyamán kiegyenlítődés áll-e be?

Vizsgálataink a fenti kérdésekre nézve a következő válaszokat adták:

A sárga lófogú tengerik szemének száralékos víztartalma a két kísérleti esztendőben a következő volt:

Hónap	1926—1927. év			1927—1928. év		
	Minimum	Maximum	Átlag	Minimum	Maximum	Átlag
Október	30.15	39.92	33.68	21.88	32.46	28.51
November	24.23	30.13	27.26	20.30	33.50	25.71
December	20.23	25.84	23.98	20.31	26.47	23.90
Január	20.79	25.90	23.05	16.63	25.07	22.44
Február	19.94	20.21	20.07	17.90	23.24	20.30
Március	16.75	23.17	19.89	15.48	21.48	19.09
Április	16.01	19.87	17.58	14.71	17.85	15.95
Május	14.15	16.28	15.40	14.25	15.45	14.84

A két kísérleti évben kapott átlagok összehasonlítása azt mutatja, hogy a tengeri szemeknek a törés idejében uralkodó időjárás által okozott különböző nagy víztartalma a következő hónapokban igen gyorsan egyenlítődik ki.

Amint említettem, az összes beküldött mintáknál meghatároztuk a csutkák víztartalmát is.

A két kísérleti esztendőben a sárga lófogú tengeriknél a csutkák víztartalmának minimuma, maximuma és átlaga a következő volt:

Hónap	1926—1927. évi csutkák			1927—1928. évi csutkák		
	Minimum	Maximum	Átlag	Minimum	Maximum	Átlag
Október	48.10	56.80	51.53	35.19	50.58	43.33
November	39.79	47.90	44.82	22.30	47.96	40.07
December	31.84	40.79	35.32	22.23	40.05	32.48
Január	21.58	39.95	29.78	16.07	35.01	28.22
Február	20.45	22.40	21.43	18.38	31.48	24.21
Március	16.21	32.24	22.64	15.60	27.41	21.39
Április	11.35	21.35	16.49	13.63	17.39	14.99
Május	13.12	15.54	14.39	12.54	14.37	13.55

Ezekből az adatokból azt látjuk, hogy a törés idejében uralkodó éghajlati viszonyok még erősebb mértékben befolyásolják a csutka víztartalmát, mint a szemekét.

Annak megvizsgálása céljából milyen módon folyik le a szemek és a csutkák (I.) beszáradása, állítsuk szembe valamelyik tengerimintánál a csutkák (I.) és szemek (II.) vonatkozó adatokat. Ezek a példának választott somogyvárdi Elit tengerinél a következők voltak:

	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Márc.	Ápr.
I.	52.55	42.92	67.23	25.80	20.45	16.21	13.88
II.	34.84	24.23	25.39	18.20	10.94	16.75	16.70
Különbség	+17.71	+18.69	+41.84	+7.60	+9.51	-0.51	-2.82

Látjuk tehát, hogy a törés idejében a csutka víztartalma jóval nagyobb volt, mint a

szemeké, azonban a különbség hónapról-hónapra nemcsak hogy kisebb lesz, hanem bekövetkezik egy időpont, amikor a szemek viztartalma lesz a csutkáénál nagyobb. A szemek, illetve a csutka viztartalmában beállott fenti változás minden esetben bekövetkezett. E körülmény oka kétségtelenül a szemek felületének jobb védettsége, amely az utolsó vízmennyiségek elpárolgását erős mértékben megnehezíti.

Weiser István dr.

A folyó évi cukorrépatermelői szerződések ügye.

Amikor e sorokat írjuk, a répatermelési feltételek és répaárak megállapítása céljából delegált, Bukarestben működő vegyes bizottság még nem állapította meg véglegesen sem a termelői szerződés feltételeit, sem a répaárakat. A bizottság április 8-ra kitűzött utolsó ülését is későbbi időre halasztotta el és így kérdés, hogy lapunk zártáig megtörténik-e a döntés?

A marosvásárhelyi cukorgyár a termelői szerződéseket kinyomatta. Azok szétküldésre készen állanak, csak a vegyes bizottság határozatainak beiktatására üresen hagyott sorok kitöltésére várnak.

A termelői szerződés általános vonatkozású pontjai lényegükben változatlanok. A répa, melasz, répamag árát stb. a vegyes bizottság fogja megállapítani.

Miután a cukorban ma tultermelés van, az összes romániai gyárak a tavalyi után újabb 25%-kal fogják csökkenteni vetésterületüket. Ezenkívül egyes gyárak — Erdélyben az aradi — be is szüntenek a folyó évre üzemüket. Hogy tájékozást nyújthassunk a cukorrépa, termelés emelkedéséről, alább ismertetjük az utolsó öt esztendő most megjelent statisztikai adatait. Ezekből látható, hogy 5 év alatt több mint 100% -kal emelkedett a termelés.

Románia cukorrépa termelése:

H o l	Mikor	Hektár	mm.
Régi királyság	1923	19.913	3,940.800
	1924	26.866	4,159.900
	1925	30.732	4,659.430
	1926	35.347	5,650.119
	1927	38.650	4,550.506
Erdély	1923	9.482	1,323.900
	1924	9.680	2,188.100
	1925	10.379	1,792.640
	1926	12.205	2,290.748
	1927	16.025	2,761.139
Basarabia	1923	13.000	750.700
	1924	6.347	889.500
	1925	10.002	2,052.680
	1926	23.000	2,652.812
	1927	18.256	2,596.873
Bucovina	1923	1.489	413.200
	1924	7.164	1,493.500
	1925	8.938	1,373.270
	1926	11.838	2,254.575
	1927	11.572	2,639.690
Románia	1923	37.231	6,428.700
	1924	53.720	8,731.130
	1925	64.300	9,878.040
	1926	82.390	12,848.253
	1927	84.503	12,547.708

maszkodva, a gazda nagy valószínűséggel megállapíthatja a legkedvezőbb vetési időt.

Sajnos, a termésátlagok nem mutatnak ilyen emelkedést, noha nekünk elsősorban arra kellene törekednünk. A Cukorrépatermelői Szövetségével egyetértőleg a gyár a tavaly kötelezővé tette a szuperfoszfát használatát. Ennek eredménye úgy a termelő, mint a gyár javára érezhető volt, mert úgy mennyiségileg, mint minőségileg javult a répatermés. A folyó évben nem zárkozik el a gyár egyes területeken a mézsnitrogén alkalmazása elől sem. Ez azonban csakis a gyár előzetes hozzájárulásával történhetik. A mézsnitrogénnek és szuperfoszfátnak megfelelő arányú alkalmazása javíthatja a termés mennyiségét és minőségét. A mézsnitrogén alkalmazását a nitrogénben szűkölködő vidékeken az idén is egy pár községben meg kellene próbálni kísérletképpen, hogy alkalmunk legyen viszonyaink között szélesebbkörű ismereteket szerezni e téren. Ezt megkívánja a termelőktől a kultúra, a saját és a közérdek egyaránt. Ha az idén végzünk e téren kísérleteket, jövőben már levonhatjuk annak következményeit.

A vetésterületek redukciójánál ugyanazak a szempontok lesznek az irányadók, amelyek a tavaly is voltak. Vagyis a földrajzi fekvés, a cukorrépatermeléssel való foglalkozás ideje és az a körülmény, hogy tagja-e az illető termelő a Cukorrépatermelői Szövetségének.

Lapunk zártakor folytatjuk sorainkat. Értesülésünk szerint a vegyes bizottság tovább folytatta tárgyalásait, de még mindig nem tudott végleges megállapodásra jutni bizonyos kérdésekben.

Annyit közölhetünk, hogy a cukor gyári ára szeptember 1-től előreláthatólag 22'81 Leiben fog megállapítani kilogrammonként. A 22'81 Leies gyári cukorár mellett az 1929. évben termelt cukorrépa ára előreláthatólag 113 Lei lesz 100 kilogrammonként. Árváltozás esetén, minden 1 Leu cukorár esés vagy emelkedés esetében a répa ára 7 Leiel csökken vagy emelkedik. Ez az ár kb. két évre fog megállapítani. Egyéb feltételek lényegesebb változtatást előreláthatólag nem fognak szenvedni.

Miután a gazdák már így is meg vannak késve a tavaszi munkákkal és a répavetés területek csökkentése kapcsán tudniok kell a termelőknél, hogy a répa alól mennyi terület szabadul fel és mekkora területre kell egyéb vetőmagról gondoskodni, a marosvásárhelyi cukorgyár kiküldi e hó 15.-én, hétfőn az általános feltételeket tartalmazó termelői ajánlatokat aláírásra azzal a megjegyzéssel, hogy az árak és egyéb feltételek tekintetében a vegyes bizottság döntése lesz az irányadó. A vegyes bizottság tárgyalásainak elhúzódásával az idén ismét abba a helyzetbe került a gazda, hogy a termelői szerződés aláírásakor nem tudja, hogy mire szerződik. Egyedüli reményeségünk az, hogy a bizottság gazda-tagjai értesüléseink szerint a legvégső határig elmentek a gazda-érdekek védelmében.

Amint a vegyes bizottság üléséről felvett jegyzőkönyv birtokába jutunk, azt részletesen ismertetni fogjuk a T. Gazdatársainkkal.

A répa felmagzása és az időjárás.

A sok elmélet közt, amely a répának bizonyos években, bizonyos helyen, vagy bizonyos körülmények közt bekövetkező nagyobb mértékben való felmagzásának okát iparkodott megmagyarázni, valószínűleg az jár legközelebb a valósághoz, amely ezt a jelentőséget azzal magyarázza, hogy ha a répát fejlődése idejében valamely erősebb lehülés éri, amint ez gyakran be szokott következni tavaszi fagyok vagy esők idején, ez ugyanolyan inger gyanánt hat a növényre, mintha egy télen esett volna át, tehát a fagy vagy a lehülés megszűnése után már egy télen átesetnek s a második évben levőnek érzi magát s szárba hajt.

Az időjárásnak nagy befolyása a felmagzás létrejötténél okozza azt, hogy egy ilyen körülmények közt bekövetkezett felmagzásért a mag szállítóját nem lehet felelősségre vonni. Nagy baj azonban, hogy a felmagzott répa könnyen megtartja ezt a tulajdonságot, a felmagzásra való hajlam tehát nagy mértékben öröklékeny. Ezért a felmagzott tövek kötelező kiirtását kellene követelnünk, nehogy valakinek kedve kerekedjék a felmagzott tövekről szedett magot forgalomba hozni.

Hogy azonban a korai vetésnek is nagy befolyása van a felmagzás létrehozásánál, ez is régen ismeretes. S itt a gazdának nagy óvatossággal kell eljárnia. Mert amióta az 1924—26. évi hallei kísérletek azt mutatták, hogy minél korábban történik a vetés, annál nagyobb a hozam (persze a halleiek nem mentek vissza április hó 1-e elé), sőt, hogy korábbi vetésnél már az egy napra eső terméstöbblet tetemes mennyiséget tesz ki, ez sok német gazdát elcsábított a vetési időnek korábbi időre helyezésére. De megjárták, mert sok helyt 40%-os felmagzást is észleltek. Megfeledeztek ugyanis Schubart kitűnő kísérleteiről, amelyben kimutatta, hogy a vetés idejének előbbre tolásával milyen mértékben növekedik a felmagzás aránya. Ezt az érdekes táblázatot talán érdemes többek okulására e helyen is megismételni.

60 négyzetméter területen 100 répa esett:

Vetés ideje	felmagzott tö
Március 11	378
" 18	278
" 25	143
Április 1	58
" 8	49
" 15	41
" 22	8.7
" 29	3.4
Május 6	1.8
" 13	1.7
" 20	0.0
" 27	0.0

Mindez persze összefügg azzal, hogy késői vetés esetén a répa már nincsen annyira kitéve az időszakonként bekövetkező hővisszaesésnek, különösen a hirtelen lehülésnek, amely nagyobb inger a lassan bekövetkező hőszűlésnél. Így Németországban kialakult az a nézet, hogy a répát nem szabad április hó 1-e előtt elvetni. Nálunk ugyan sok helyt már korábban is vetik s eltérő éghajlatunk mellett talán ezt kár nélkül meg is lehet sok helyt cselekedni, ámde kívánatos volna erre nézve olyan pontos kísérletekkel rendelkezni, mint amilyenek a német kísérletek, amelyekre tá-

Degen Árpád dr.

Ne felejtse el, hogy a
DOHÁNY legjobb műtrágyája a
Mésznitrogén.

19—20%

19—20%

Kérjen díjmentes nyomtatványokat és utbalgajtást!

200

„NITRÓGÉN” Műtrágya és Vegyipar R.-T. Diciosánmărtin.

Tükörkép lótenyésztésünk helyzetéről

Az új „Transsylvania” lótenyésztő egyesület megalakulása alkalmából vetjük gr. Beldi Ferencnek, mint volt ménes tulajdonosnak és nagy lókedvelőnek jogos elkeseredésében írott sorait, amelyek élénk színekkel világítják meg a hirneves erdélyi ménese és azok még meglevő maradványainak sorsát. A föld-reform kapcsán több mint 60 ménes nemes lóállománya ment tönkre, került piacra és az alábbi módon, sajnos a . . . . . dögtérre.

Őszintén bevallva, nem értem a lótenyésztés érdekében megindított mozgalmat. Miért van alakulóban új egyesület? Kinek lesz hasznára? Országos érdekről pedig ne beszéljünk a történetek után. Az összes hatóságok közül csak egy volt, ki szeretettel karolta fel a ménes-tulajdonosok gondjait. Ez Cristea Tibor vezérfelügyelő úr. Mikor még reménykedtünk, hogy szeretettel és nagy áldozatok árán kezelt ménesünket fenn tudjuk tartani, ő volt az, aki mindig szívesen fogadott, gondoskodott, hogy lehetőleg jó méneket kapjunk és ő állította ki az igazolványokat, hogy X. birtokosnak századok óta fennálló értékes ménese van, szüksége van legelőre, rétre, lucerna- és zabterületre stb. De mit számított mindez? 300—500 hold meghagyása mellett szívesen kötelezte volna mindenki magát, hogy fentartsa ménese anyagát, ha redukálva is, bár a legjavát. És nehogy azt higgye valaki, hogy akkor is az illetőnek privát, személyes haszna lett volna belőle. Ez kizárólag csak az állam érdeke és haszna lett volna. A lótarás haszonnal nem járt, de az ember amily szeretettel csüngött rajta, fentartotta volna mégis. De nem. Elv volt: pusztítani, tönkretenni mindent, főleg amiről azt hitték, hogy a birtokos érdeke. Most későn látják be, hogy itt az állam a fő káros. Más állam támogatott volna, de itt nem. Nehogy magnak is maradjon. A consilieriek utasítva lettek, hogy minden határozatot felebbezzenek meg. De itt az a természeti csoda is megtörtént, hogy két bört is nyuztak le rólunk. Az állam elvett mindent, amit lehetett, de nem fizetett. A kiküldött urak pedig gyakran még a törvényben biztosított minimális kis jogunkat is mellőzve, határoztak. Utánjárás, ügyvédek, beadványok, utazások, „jó tanácsot adó urak”, ezek mind rengeteg pénzbe kerültek. Mellesleg megjegyezve, ismerem most egy igen magas állásban levő urat, ki a parasztek érdekeit képviselte a tárgyalásokon, ki majd hazaárlásnak nézte, ha egy birtokos védte a vagyonát. De a sajtójáról, meg vagyok győződve, nem mondott volna le.

A régi kis Romániában lótenyésztés nem volt, pár telivért tartó úr kivételével. Ami jó, az a háború után hozzá csatolt területeken volt. A regát lóállományát jellemzik a Bukarest fővárosban közlekedő fiakker-lovak. Nehány orosz eredetű kivételével igazi gebék, amelyek vasalatlanul, a kocsisok ordítója mellett, hol a földön fekszenek, hol talpon vannak. A miniszteriumban soha senki sem törődött a lótenyésztéssel. Ha megpróbálná is újabb egy gazda megmaradó kis gazdaságában lóállományát helyrehozni, öröme nem lenne benne. Hasznáról nem is beszélek. Pedig élni csak kell valahogy és valamiből. Hiszen még ma is, nem mozgósítás, de egy rendes manőverre berendelik a lovakat; 70—80 km. távolságról kell jelentkezniük. Volt eset az ősz fol amán, hogy elvittek vembes kancát, dacára hogy az állami főállatorvostól volt bizonyítvány. Eldöglött, fizettek 5000 leit. Ebből le állatorvos, beadványok, utánjárás, stb. Mi maradt? Egy másik ló visszajött teljes nyomorokon, vas nélkül, patái véresek, tetanust kapott, megdöglött. Válasz arra, hogy miért vették át? Mert 80 km. re a gazda nem visz állatorvost, hogy nézze meg és vizsgálja felül. A tetanust akkor kapta, amíg hazavitte! Érdemes itt ily viszonyok között egy banit is áldozni? Versenyek? Ki? Mivel? Miből? Abban igazán versenyezhetünk, hogy ki ér el rekordidőt a teljes tönkremen-

telben. Előbb támogasson az állam, fizesse ki az elvett területek értékét aránylagosan valorizálva legalább, de addig is minden nehézség nélkül az eddig megállapított értékben a megváltási papirokat. A tulajdonos járjon utána? Még külön fizessen ezért? Csinálja végig újlag az egész kisajátítási eljárást? Megvan a határozat, meg van az új felmérés, defalkáció, ez elég és ennek ellenében egyszerű kérvényre adják ki a papirokat. Lehetetlen állapot, hogy az igazán neveléses értékekben megállapított földárakért járó papirokat csak hosszadalmas utánjárás, fizettségek ellenében kaphassa meg a tulajdonos. Ha privát ember így járna el földvételnél, mi volna a következménye? Legyen már egyszer vége a földreformnak! Ne keresenek még mindég hibák helyrehozása címén újabb alkalmatosságot ezt megbolygatni. Megszenvetjük mi már a múltat és jövődőt is. A köz érdekében, ha visszaad az állam megfelelő területet is, örömmel karoljuk fel újlag a lótenyésztést. Ősmerjenek el minket kisebbségeket is már valahára egyenlő állampolgároknak. Azért beszélhet az illető magyarul vagy németül, sőt az az állampolgár volna megvendő, ki megtagadja nemzetiségét. Legyenek a kellő bizalommal és higgyék el, hogy nem fogják kárát vallani. Legyen meg az igazi béke és akkor örömmel dolgozik mindenki és az állam is felvirul.

Mezőmehes, 1929 április 3.

Gr. Beldi Ferenc.

Kisebb szakközlemények.

Szivárgó hordók tömitése. I. Kerek lyukakat (szög helye, megfurás) kellő nagyságu puhafacövekkel ütünk be. Keményfa nem jó, mert az nem dagad be olyan jól. Szűlyukakat a cipészeknél használatos apró puhafaszögekkel verjük be és pedig a furat nagyságának megfelelően választunk kisebbet vagy nagyobbat, mert ezekből különböző nagyságok kaphatók. Minden rendes pincében készenlétben kellene tartani egy kevés cipész-faszöveget háromféle nagyságban, hogy mindig kéznél legyen. Szoktak ugyan erre a célra apró vasszögeket is használni, de ezek nem olyan jók. II. Egyesenes szélű repedésbe, hasadékba, szétnyílt eresztékbe stb. faggyus stb. rongydarabot vagy kenderkócot tömünk be tompa késsel vagy tompa vésővel. III. A megpattant dongán támadt szabálytalan repedést egyszerűen betömöködni nem lehet, ilyenkor legtanácsosabb tászkástömítést alkalmazni. A repedés területénél nagyobb darabokat vágunk ki puha kéregpapirosból, egy kissé befagyuzzuk s a papirosnál nagyobb bádoglemez ráhelyezve köröskörül apró vasszögekkel sűrűn jól leszögezzük. Ekkor a bádoglemez szorítja oda a tömitést. IV. Az erőművi tömitések helyett használhatunk azonban tapasztokat, kitéket is. A tiszta faggyu kevésbé felel meg erre a célra, — legfeljebb az egészen gyenge szivárgásnál — mert a folyadék nyomása kitolja a puha állományu faggyut. 1. Két rész faggyut, két rész viaszt, négy rész disznózsirt enyhe tűzön összeolvasztunk s a tűzről levéve kihűlni hagyjuk, mikor még hig állományu a kenőcs, két rész finomra szitált fahamut keverünk el benne. 2. Négy rész lenolaj, két rész faggyú, egy rész viasz megolvasztva és az előbbi módon három rész hegyikréttával keverve. 3. Három rész disznózsir, két rész viasz összeolvasztva és két rész szitált fahamuvál és két rész konyhasóval keverve. 4. Három rész kén, egy rész gyantát, egy rész viaszt összeolvasztunk. Igen kemény, ellenálló tömitést ad.

Pálinkás.

Aki a Minerva Biztosító R. T.-nál biztosít, az közvetve az egyesületet is támogatja és így érdekeinek hathatósabb védelmét mozdítja elő.

IRODALMI SZEMLE

Háziállataink okszerű takarmányozása. Ezen a címen jelenik meg legközelebb Réthy László okl. gazda tollából egy, a gyakorlati gazdának és állattenyésztőnek nélkülözhetetlen könyv. A szerzőnek célja, hogy a takarmányozás terén eszközölt legújabb kutatások eredményeit a gyakorlati gazdák és állattenyésztők minél nagyobb rétegével megismertesse. A könyv a takarmányadagok kiszámításánál a gazdának munkáját igen megkönnyíti úgy, hogy a mellékelt táblázat segítségével, egyszerű összeadással bármely takarmányadag emészthető tápanyagtartalma könnyen megállapítható. Ezáltal mindenkinek módjában áll takarmányozási eljárását ellenőrizni és azt célszerűen és hasznosan berendezni. A különböző takarmányfélelésegek sajátságainak leírásával pedig a gazda megismeri azok hatását és takarmányadagjait mindenkor a körülményeknek megfelelő takarmányféleséggel egészítheti ki. Épen a takarmányfélelések különleges hatásának ismerete hiányzik gyakran a gyakorlatban és e munkának erre vonatkozó részét sok olvasó örömmel veszi majd tudomásul. A könyv népszerű, könnyen érthető formában a modern takarmányozástan összes kérdéseit ismerteti. A könyv ára 80 lei és portókölség. Megrendeléseket elfogad Kovács Gyula könyvkereskedése Baia-Mare—Nagybánya.

„Zöldtakarmányok konzerválása” cím alatt Csiki László keszthelyi m. kir. gazdasági akadémiai tanár tollából egy 44 képpel ellátott 80 oldalas könyv jelent meg a napokban a könyvpiacra. Az állattenyésztés rohamos fejlődése és a napjainkban mind nagyobb méreteket öltő takarmányinség szükségessé teszik, hogy behatóan foglalkozzunk azokkal a módzatokkal, amelyek épen azt a célt szolgálják, hogy állatainkat az inség dacára megfelelően átteleltessük. A mi klímánk alatt oly sűrűn jelentkező stalan mind gyakoriabbakká váló aszályos esztendőket következtében beálló takarmányhiány az állatállomány átteleltetését, igényesebb állatfajták tenyésztését mindig nehezebbé teszi. — A nagyobb termelőképességet felmutató kulturfajták a kevés vagy silány takarmányozás folytán nem fejthetik ki képességeiket, elkorcsosulnak. Nem kell bővebben ecsetelni a takarmányhiány súlyos következményeit, hiszen a magyar gazdák igen nagy része saját szomorú tapasztalatai alapján tudja ezt. Épen ezért igen fontos a takarmányok helyes kezelése és minden gazdaságnak törekednie kell, hogy zöldtakarmányait úgy konzerválja, hogy azokból — a lehető legkevesebb táplálóanyagvesztés mellett — természetszerű, az állatok által szívesen fogyasztott takarmányt nyerjen. Csiki László tanár, kinek neve nem új a szakirodalom terén, aki ily tárgyú közleményeivel már többször hasznos utmutatással szolgált a magyar gazdaközönségnek, a legjobb időpontban, a leginségesebb viszonyok közepette épen e kérdésről tájékoztatja az olvasókat fenti című munkájában, mely, mint dr. Weiser a műhöz irt előszavában megemlíti, e téren különösen nálunk bir nagy jelentőséggel, mert a zöldtakarmányok helytelen konzerválása folytán igen sok érték megy veszendőbe. A könyv a zöldtakarmány konzerválás legősibb formájától: a szénakészítéstől kezdve egészen a legmodernebb rendszerig: az Amerikából Németország közvetítésével hazánkba is eljutott és egyre inkább tért hódító silózásig felöleli az összes konzerválási módzatokat. Egyik legnagyobb érdeme a könyvnek, hogy e témát rendszerbe foglalta, világos, érthető fogalmazásával, idevágó műszaki és gazd. ismereteit egyaránt a magyar gazdák kincsévé tette. — Mint biztos vezetőt ajánlhatom Csiki tanár könyvét. A műnek bolti ára 130 lei, postakölség utánvétellel 160 lei. Megrendelhető e lap után, vagy bármely könyvkereskedésben. Főlerakat: Keszey Albert könyvkereskedőnél Cluj.

Dr. K — c.

Vegyes közlemények

Mi a baromfitenyésztés jövedelmezőségének a titka? Írták: *Winkler János* m. kir. gazd. tanácsos, BOE főtitkár és dr. *Jani Gyula* okl. gazda BOE tb. titkár. Az érdeklődés egyre nagyobb és nagyobb arányokban fordul a baromfitenyésztés felé és egyre gyakrabban merül fel az a kérdés, jövedelmező-e minden esetben a baromfitenyésztés és hogyan tehető jövedelmezővé úgy, hogy az elérhető legnagyobb hasznot lehessen belőle kivonni. Ezekkel a kérdésekkel foglalkozik ez az érdekes kis könyvecske, amelyet több gyakorlati irányú ábra díszít. — Csak az a tenyésztő tarthat igényt az elérhető legnagyobb haszonra, aki mindig kielégítő választ tud adni, mit, miért, hogyan, mikor, mekkora költséggel és milyen eredménnyel hajt végre. A berendezkedés és az ezzel összefüggő kérdések izgatják az érdeklődőket és főleg a kezdőket. Erre is kimerítő választ ad a könyvecske és egyben mintával szolgál, miként kell a legegyszerűbb módon a költségelirányzatot elkészíteni. Tárgyalja a könyvecske a helyes tenyészállatkiválasztást és törzskönyvezetést, továbbá az etetést, keltetést, nevelést stb., mind olyan becses utmutatásokkal, amelyeket minden tenyésztő a saját hasznára fordíthat. A könyvecske tetszetős, könnyen kezelhető alakban jelent meg, stílusa tömör és emellett élvezetes. *Ára 2 pengő.* — Megrendelhető a *Baromfitenyésztők Országos Egyesületénél*, Budapest, IX., Üllői-út 25, I. emelet 10. ajtó.

A „Cukorrépa” című folyóirat behozatalát a kormány megengedte. A „Cukorrépa” c. lapot dr. *Bittera Miklós* és dr. *Gróf Béla* szerkesztik Magyarországon. Előfizetési díja egy évre 12 pengő, 300 lei.

EGYLETI ÉLET

Az E. G. E. Irodalmi és Könyvkiadó Vállalati Szakosztályának ülése.

Az E. G. E. Irodalmi és Könyvkiadó Vállalati Szakosztálya április 10.-én ülést tartott dr. *Páter Béla* elnöklete alatt.

A szakosztály tárgyalta Cs. *Lázár László* a gazdaispánok szakoktatása tárgyában beadott javaslatát és elhatározta, hogy felkéri a javaslattevőt az ifjak iskolán kívüli gazdasági oktatása tanrendjének összeállítására az E. G. E. Irodalmi és Könyvkiadó Vállalati Szakosztálya és a Minerva Irodalmi és Könyvkiadó Vállalat kiadásában megjelent és raktáron levő gazdasági szakmunkák figyelembevételével. Az oktatás keresztülvitelét a meglévő s alakítandó szakmunkákra javasolja bizni a szakosztály. E kérdésnek több oldalról tüzetesen való megvitatása után a szakosztály több kiadásra béküldött szakmunkát bíralt meg, majd tudomásul vette, hogy a gyümölcsfák kártevőiről szóló füzet a héten kikerül a nyomdából és dr. *Nagy Endrének* a gazdakörök szervezéséről szóló füzeté elkészült.

Időjárás. A botfalusi cukorgyár meteorológiai állomás március hóra vonatkozóan az időjárást illetően a következő megfigyeléseket tette. A maximális légnyomás 731.4 volt március 2-án. A minimum pedig 707.7 volt március 31-én. A legnagyobb meleg maximum + 11.2° C. volt. A legnagyobb hideg — 19.0° C. A március havi átlagos hőmérséklet — 0.59 volt. A legnagyobb csapadék 105 mm. volt március 8-án. A csapadék egész havi mennyisége 14.2 mm. volt. A csapadékos napok száma 7.

A kormány a Mezőgazdasági Hitelintézet felállítására vonatkozó törvénytervezet elkészítésére bizottságot nevezett ki. A törvénytervezet a jelenleg érvényben levő földhitel törvényt módosítja, amennyiben lehetővé teszi a külföldi tőke részvételét a Mezőgazdasági Hitelintézetben. A Mezőgazdasági Hitelintézet kezdő tőkéje 1 milliárd lej lesz. A Creditul Agricol felállításában részt vesz az állam, a földtulajdonosok, a szövetkezetek, a bankok és a külföldi tőke. A Hitelintézet erős valutára szóló kötvényeket bocsájt ki, amelyeket külföldön fognak elhelyezni. — A kibocsájtásra kerülő kötvények értéke egyelőre 10 milliárd lej lesz. A Creditul Agricol hosszulejáratu jelzálogkölcönök, 5—6 hónapos bankhitelek folyósításával fog foglalkozni. A jelzálogkölcönök 50 évre terjedő annuitásos kölcönök lesznek. A Creditul Agricol felállítása előtt a Banca Națională engedélyt fog nyerni arra, hogy a mezőgazdasági munkálatok megkezdéséhez szükséges hiteleket, amelyek a 90 napot nem haladják meg, folyósíthasson mezőgazdák részére. Ezen váltó összege nem lehet nagyobb, mint a stabilizációs terv értelmében leszámítolásra szánt összeg 25%-a. Az így folyósítható összeg eléri a 6 milliárd lejt.

Folynak az előkészítő munkálatok a júniusban Bukarestben tartandó nemzetközi mezőgazdasági kongresszusra. A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet tagállamai tudvalevőleg ezidei kongresszusukat Bukarestben fogják megtartani. A kongresszus időpontját június 7—10 napjaira tűzték ki. A kongresszus előkészítését egy szervezőbizottság végzi. A kongresszus hatalmas anyagának előkészítésén már hónapok óta dolgoznak egy szűkebbkörű bizottság vezetése mellett a mezőgazdasági minisztérium szakosztályai. Az egyes problémákat fűcsoportokba osztva hét szekciónak osztották ki, amelyek a jelentéseket elkészítik és azt a kongresszus elé terjesztik. A hét szekció a következő felosztásban tárgyalja az egyes kérdéseket: 1. Mezőgazdasági politika, 2. mezőgazdasági ügyvezetés, 3. szövetkezés, 4. magtermelés 5. állattenyésztés, 6. mezőgazdasági ipar, 7. a nő szerepe a mezőgazdasági termelésben. Minden egyes ponthoz természetesen több jelentés fog elhangzani más országok kiküldötteinek részéről is.

A kisajátítások és az erőszakos telepitések. Az Országos Magyar Párt parlamenti csoportja *Bethlen György* gróf elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen a Paál Gábor szenátor által készített tervezet pontjait vették tárgyalás alá. A parlamenti csoport beható megbeszélés tárgyává tette a magyar kisebbség általános sérelmeit. A felszólaló parlamenti tagok rámutattak azokra a súlyos sérelmekre és igazságtalanságokra, amelyek a kisajátítások alkalmával a magyar kisebbséget érték. Megállapítást nyert, hogy igen sokan kaptak olyanok is földet, akiknek arra semmi joguk nem volt. Különösen az állami rezervák körül vannak nagy üzérkedések, amennyiben a földműveléshez egyáltalán nem értő tisztviselők részére is juttattak földeket, akik azután azokat vagy bérbeadták, vagy jó pénzért adták tul rajta. A kisajátító közegek tulbuzgósága egyes helyeken

addig ment, hogy a templomok, sporttelepek, iskolák részére olyan helyeken is nagy területeket sajátítottak ki, ahol a földműves lakosságnak még családjaik fenntartására sem volt elegendő földjük. Hosszasan tárgyalta az értekezlet a magyar határmentén levő román határzóna erőszakos kolonizálásának problémáját is. Tekintve, hogy az eddigi románizáló politika ezen a területen az ott lakó magyarság életérdekeinek számba nem vételével kolonizált és kolonizál még ma is, az értekezlet megbizta *Paretz Béla* képviselőt, hogy az ezzel kapcsolatos sérelmeinket tegye parlamenti felszólalás tárgyává. Megbizta továbbá *Vásárhelyi János* képviselőt, hogy a kolozsvári hostátiák agrársérelmeit a probléma megfelelő megoldása érdekében hozza a kormány tudomására. A csiki magánjavak ügyében *László Dezső* és *Paál Gábor* fognak felszólalni a parlamentben az értekezlet határozata alapján. Az értekezlet végén *Bethlen György* gróf elnök köszönetét fejezte ki *Paál Gábornak* azért a terjedelmes elaboratumnak, amely az értekezlet tárgyalásainak alapját képezte.

Uj szesz törvény készül. *Popovici Mihály* pénzügyminiszter elhatározta, hogy radikális revízió alá veszi Románia szeszpolitikáját és szeszadórendszerét. A feketeszesszel évek óta óriási arányokban üzött visszaélés és a metilalkohol elterjedése, valamint a metilalkohol által történt halálos mérgezések sorozata, azt az elhatározást érelték meg a pénzügyminiszterben, hogy új alapokra fekteti le Románia szesziparát. A pénzügyminiszter tervét és szándékát támogatja *Mihalache* földművelésügyi miniszter is, aki a szeszitalokkal üzött visszaélés megakadályozásáról szóló törvénnyel érdekel a kérdésben. *Popovici Mihály* pénzügyi és *Mihalache* földművelésügyi miniszter körlevelben szólították fel a romániai szesziparban érdekelt összes tényezőket, hogy delegátusukat sürgösen jelöljék ki, mert a delegátusokból összeállítandó bizottság feladata lesz az új szesz törvény tervezetének kidolgozása.

A mezőgazdasági hitel megszervezése és a gabona vámmentes behozatala. A kormány az ipari hitelintézet mintájára mezőgazdasági hitelintézetet óhajt létesíteni, abból a célból, hogy az olcsó kölcsönrel lássa el a gazdaközönséget. Ennek azonban előfeltétele a regátban a telekkönyv bevezetése. Ezzel kapcsolatban a megélhetés olcsóbbá tétele céljából a kormány a gabona vámmentes behozatalát akarja engedélyezni, amely ellen mi a végletekig fogunk tiltakozni, mert lehetetlen az, hogy a kartellek buja tenyészete mellett ismét a gazdákat szipolyozzák a köz érdekének hangzatos jelszavával. Reméljük, hogy a regáti gazdák is meg fognak mozdulni érdekeik védelmére. Követelni kell az ipari cikkek vámmentes behozatalát, mert az egyébként is alacsony gabona árak miatt a gazdák napról-napra mélyebben csuszhatnak le az adósság tengerébe.

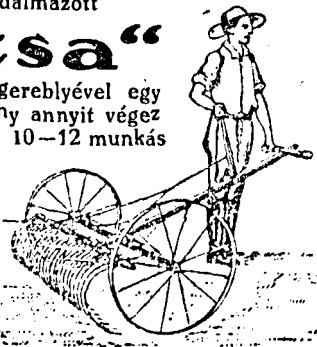
Ingyenes méhészeti tanfolyam. Az E. M. E. a méhészeti szakismeretek terjesztése céljából 1929. évi június hó 1.-től 15.-ig méhészeti tanfolyamot rendez a méhészet iránt érdeklődők részére. A tanfolyamon férfiak és nők, fiúk és leányok egyaránt résztvehetnek. Jelentkezéseket május hó 25.-ig naponta elfogad az Erdélyrészi Méhész Egyesület titkári hivatala Kolozsvár, Attila-utca 10. A tanfolyam hallgatói jelentkezéskor 100 lei beiratási díjat fizetnek, egyébként a tanfolyam ingyenes.

Szegődménylevelek kaphatók az E. G. E.-nél. Több oldalról merül fel az a kívánság, hogy a gazdaközönség gazdasági nyomtatvány, szükségletéről gondoskodjék az E. G. E. Ezen kívánságnak eleget teendő, az egyesület szegődménylevelet nyomtatott. A szegődménylevelél való az alkalmazott alkalmazási feltételeinek felsorolására, a kivett járandóságok feltüntetésére és az átadott tárgyak leltározására. Ezek ára drb. kint 3 L. Megrendelhető az E. G. E. titkári hivatalában. (Kolozsvár, Attila utca 10)

Ezzel a szabadalmazott

„Rózsá”

széna- és gabona gereblyével egy serdülő fiu vagy leány annyit végez fáradság nélkül, mint 10—12 munkás közönséges gereblyével. Aczélkerékekre van szerelve, 26 acélfoga van, munkaszélessége 150 cm. — Kérjen levelezőlapon még ma ismertetőt és árajánlatot!

„Saturnus” Kereskedelmi Vállalat

Sfatul-Gheorghe-Sepsiszentgyörgy

(jud. Traiscaune-Háromszékmogyó)

163

Egyedüli árusító Románia részére.

Konkoly Thege Sándor dr. m. kir. gazdasági főtanácsos. A magyar kormányzó Konkoly Thege Sándor dr.-t, az OMGE főtitkárát és állattenyésztési előadóját m. kir. gazdasági főtanácsossá nevezte ki. A legőszintébb örömlüknek adunk kifejezést, hogy Konkoly Thege Sándorban olyan kiváló férfit ért a kitüntetés, aki a magyar állattenyésztés érdekében immár évtizedes nagyszerű munkát fejtett ki, még pedig közismerten kitűnő eredménnyel. A magyar állattenyésztés fejlődésének az utolsó évtizedben történt örömdetes fellendülése talán nem egészen az ő nevéhez, de mindig az ő munkájához is fűződik.

Országos kisállattenyésztő kongresszus. A romániai kisállattenyésztők egyesületei az idén Aradon országos kongresszust tartanak. Egységes kiállítási verseny standardot óhajtanak megállapítani nyugati mintára a tyukok, kacsák, libák, pulykák, galambok, nyulak, kanári madarak, pávák stb. részére. Az aradi Carierul kisállattenyésztő egyesület nagy lelkesedéssel fogott a kongresszus előkészítéséhez.

Amikor a kisebbségeket előnyben részesítik. Megirtuk volt, hogy a kormány szóval, írásban, telefonon, táviratilag és dobzóval hirdette erdélyszerte, hogy aki külföldön munkát akar vállalni, jelentkezzen a hatóságoknál. A dobzóra főleg az agyonsanyargatott és eladósodott kisebbségek jelentkeztek, abban a reményben, hogy becsületes munkával kereset-hoz juthatnak. Azt is megirtuk, hogy a korábban külföldi munkára jelentkezett munkásokat olcsó pénzen eladták olyan vidékre, amelyen az európai ember szervezete a klímát nem bírja ki. Most Franciaország keresett 5000 munkást Romániában és az 5000 munkahelyre 200.000 munkás jelentkezett. A munkára való ajánlás kiváltságában, ez alkalommal a kisebbségek részesültek, köztük számos szerencsétlen magyar kisgazda is, amit a magyar közvélemény a legmélyebb felháborodással vett tudomásul. Ezuttal is óva intjük földmivelő népünket attól, hogy vándorbotot vegyen a kezébe, mert ezen az uton csak az uzsorások martalékai lehetnek, de maguk számára egzisztenciát nem teremthetnek.

A Brassói Lapok vetőgépe. A Brassói Lapok szerkesztősége a magyarpárt maros-tordai tagozatának egy vetőgépet adományozott azzal a rendeltetéssel, hogy az a kisgazdák részére csekély használati díj ellenében rendelkezésre álljon. A Brassói Lapok példáját ajánljuk minden gazda-barátnak jóindulatu figyelmébe.

Megérkeztek a Sackekék az E. G. E. géposztályába. A Hann és Társa cég, mint az E. G. E. géposztálya (Kvár, Deák Ferenc utca 11 szám) értesít, hogy megérkeztek Németországból az eredeti Sackekék és azok a gazdaközönség rendelkezésére állanak minden nagyságban.

A gyümölcsfák és diszcszerjék közös beszerzése. A folyó év tavaszán is összeírja az Erdélyi Gazdasági Egylet (Kolozsvar, Attila-utca 10. szám) a gazdák és kerttulajdonosok gyümölcsfa, szőlőoltvány és diszbokor szükségletét közösen való beszerzés céljából naponta 9—2-ig. Az összeírás már kezdetét vette.

PIAC.

Vetésjelentések: A földmivelésügyi minisztérium a következő vetésjelentést adta ki: Az eddigi beérkezett jelentések szerint a tavaszi munkálatok késedelmet szenvedtek és megállapítható, hogy az abnormális téli hideg folytán a buza keveset szenvedett és jónak mutatkozik. Az árpa kevésbé jól telelt át. A legtöbbet szenvedett a hidegtől a repce, azonban ezáltal a mezőgazdaságot nem éri tetemes kár, mivel a repcével bevetett terület aránylag kicsi.

Brassói gabonaárak: Buza 790—795, tengeri bántási 740—750, erdélyi 720, árpa 650—670, zab 680, korpa 520—530, tökmag 1850, napraforgómag 700, burgonya 340—350, muharmag 1100—1200.

Emelkedik a buza ára. Erdély legtöbb piacán a buza elérte a mázsánkénti 800 lejes árat. A malmok megint élénk vásárlásba kezdtek. Ezenkívül vetőmagnak való tavaszi buza iránt volt nagy kereslet.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lei Vastag betűvel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lei.

Cormick, Deering, Jonston, Osborne, Milwaukee Wood, Massey-Harris, Millenium Eckert vagy bármely más gyártmányu arató-fúkaszalógéphez a szükséges pótalkatrészeket most azonnal rendelje meg. Ha nem tud pontos számot közölni, ajánlatos a rossz alkatrészt bérmentve nekünk beküldeni, továbbá szállítunk aratógépponyvakat és manillát. Saturnus Kereskedelmi Vállalat Stf -Gheorghe—Sepsiszentgyörgy. 224

Kertészetben és méhészetben jártas szerény igényű családos ispánt keresek. Kontz Zsigmond Ighiu (Magyarigen). 2 5

Eladó br. Uray János-féle Lord Bayswood 12 éves sötét pej, több díjat nyert amerikai ügető mén. Megtekinthető dr. Selegian primpretor Valea lui Mihai-Érmihályfalva. 227

Vetőmagvak

Eredeti Erfurti Import

Garantált fajtisza és csiraképes zöltség- és virágmagvak.

Magszekerények tasakolt magvak bizományi eladásra.

Arankamentes államilag leplombált lucerna- és vörös lóheremagvak.

Fü- és lóheremagvak állandó rétek és legelők bevetéséhez.

Fümagkeverékek park- és kert-pázsitnak.

Eredeti északnémetországi és legjobb bel-földi takarmányrépamagvak.

Műtrágya, mésznitrogén, 40% kálitrágyasó, superphosphát, Diamonphos, nitrophoskaleunasalpeter, barlangtrágya, kénsavas ámoniak.

Kertművelési és méhészeti szerszámok, állatápolási cikkek. 210

Sürgöncim: Verkaufshalle Sibiu.

Telefonszám 200. Árjegyzék ingyen.

Távirati cím Erdélyi Szász Gazdasági Egylet Árucarnoka, Nagyszeben—Sibiu.

Takarmányrépamag!

A legtöbb cukrot termő **SUBSTANCIA** és a legnagyobb tömeget termő **ECKENDORFI** 10 kilón fölül mennyiségben kapható

Gr. Teleki Arvédnál

Cluj—Kolozsvar, Dorobanților (Honvéd-utca) 118. sz. 208

Vetőmagvakat a

MEZŐGAZDÁK

kereskedelmi részvénytársaságnál
Arad vásároljunk

Gazdasági magvak, here és lucerna magvak.

Takarmányrépa magvak, fűmagvak.

Konyhakerti és virágmagvak legmegbízhatóbb beszerzési forrása.

Fennáll 30 éve

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT.

Cluj-Kolozsvar, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon.

SAJÁT TŐKÉI: 85 MILLIÓ LEJ.

Affiliált intézetei: Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár rt. Székelyudvarhelyen és Székelykereszturon, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és hitel rt. Szászrégenben, Népbank rt. Bánffyújváradon és Szamosújvári Hitelbank Részv.-Társ. Szamosújváron. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. — Betéteket elfogad Aruraktár a vasut mellett. 380

Ajánlunk legolcsóbban nagymennyiségben **Rosa canina magoncokat,**

bokorrózsáknak való alany vagy élősövénynek is igen alkalmas.

AMBROSI, FISCHER ÉS TÁRSAI

Faiskolák és szőlőoltványtelepek r.-t.

AIUD—NAGYENYED.

Árjegyzék díjtalan.